

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ I-II
ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών		
ΤΜΗΜΑ	Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΣ 9361, ΜΣ 9362	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο , 4 ^ο . (Για φοιτητές ΕΜΣ 3 ^ο – 8 ^ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Λειτουργική I-II Christian Worship I- II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Λειτουργική I	2	3	
Λειτουργική II	2	3	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://compus.uom.gr/MUS534/index.php		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι ικανοί:

- Να αναγνωρίζουν, να αναλύουν και να παρουσιάζουν τα συστατικά των όρων του γνωστικού πεδίου
- Να συσχετίζουν και να ερμηνεύουν τη λατρευτική πράξη με το ιστορικό και αισθητικό υπόβαθρό της
- Να οργανώνουν, μελετούν, αναλύουν και να συνθέτουν την πληροφορία από πηγαίο υλικό και συνοδευτική βιβλιογραφία
- Να στοχαστούν, να συζητήσουν και να προτείνουν στους συμφοιτητές τους διαμορφωμένες κρίσεις, βασισμένοι στην ερευνητική βιβλιογραφία

Επίπεδα επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων:

Γνώσεις: Επίπεδο 6

Δεξιότητες: Επίπεδο 6

Ικανότητες: Επίπεδο 6

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(4) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Λειτουργική I: Ιστορία της χριστιανικής λατρείας. Ο τόπος της χριστιανικής λατρείας. Γένεση και εξέλιξη της χριστιανικής λατρείας. Ιστορικές προϋποθέσεις, Αποστολική και Μεταποστολική εποχή, Η περίοδος των Διωγμών, Η περίοδος της ακμής, Από την Εικονομαχία έως την Άλωση, Τουρκοκρατία-Μεταρρύθμιση, Νεώτεροι χρόνοι. Ο χριστιανικός ναός. Ο συμβολισμός στην ορθόδοξη λατρεία. Πρακτικές επιτέλεσης και σύνθεση χορωδιακών συνόλων στο ναό του Σολομώντα και μέχρι την Β' Άλωση.

Λειτουργική II: Περίοδοι χριστιανικής υμνογραφίας Αρχαίοι ύμνοι, τροπάρια, ψαλτήριο, κοντάκιο, κανόνας. Ερμηνεία ύμνων. Η εξέλιξη του Βυζαντινού Λειτουργικού Τύπου: Ασματικό και Σαββαϊτικό τυπικό.

(5) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο, Ομαδικό εργαστηριακό
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (powerpoint, βιντεοπροβολέας, web streaming-video, διαδικτυακοί τόποι, video/ audio αποσπάσματα, ηλεκτρονικά κείμενα) - Χρήση Τ.Π.Ε. στην επικοινωνία με τους φοιτητές/-τριες (email) - Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας CoMPus
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου Διαλέξεις – εργαστηριακή άσκηση 26 Μελέτη & Ανάλυση βιβλιογραφίας 20 Εξέταση 5 Μη καθοδηγούμενη μελέτη 24 Σύνολο Μαθήματος I ή II 75 (25Ω/ECTS)

<p style="text-align: center;">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p><u>Γλώσσα εξέτασης:</u> Ελληνική</p> <p><u>Μέθοδοι αξιολόγησης:</u></p> <p>A) Διαμορφωτική (εργαστηριακή εργασία- επίλυση προβλημάτων): Κατά τη διάρκεια των εβδομαδιαίων μαθημάτων, οι φοιτητές καλούνται να συνεισφέρουν στο εξεταζόμενο θέμα προσεγγίζοντας αναστοχαστικά το πηγαίο υλικό που παρουσιάζεται και συμμετέχοντας στο μικτό διάλογο που αναπτύσσεται.</p> <p>B) Συμπερασματική (γραπτή εξέταση σε ερώτημα επίλυσης προβλήματος)</p> <p><u>Κριτήρια αξιολόγησης</u> Συζητούνται με βάση παραδείγματα κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p><i>Βιβλιογραφία μαθήματος:</i></p> <p>Καραγκούνη Κ., Ζητήματα Θεολογίας της Ψαλτικής Τέχνης, Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη, 2005.</p> <p>Μπαλαγεώργος Δημ., Η ψαλτική παράδοση των Ακολουθιών του Βυζαντινού Κοσμικού Τυπικού, Αθήνα: Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας 2001 .</p> <p>Φίλια Γ., Λειτουργική, τόμ. Α΄, εκδ. Γρηγόρη.</p> <p><i>Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη</i></p> <p>Ενισλείδου,Χ.Μ., Η Ακάθιστος εις την Θεοτόκον Υμνωδία ή η ψαλμωδία των χαιρετισμών της Θεοτόκου, ΙΙ, Θεσσαλονίκη 1967</p> <p>Καραϊσαρίδης Κ., Ο χριστιανικός ναός, Ιστορική και Θεολογική θεώρηση, , εκδ. Άθως.</p> <p>Τρεμπέλα, Π., Έκλογή Έλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ὑμνογραφίας, Ἀθήναι 1949,</p> <p>Φιλοξένους Κυριακοῦ, Λεξικόν τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, Κωνσταντινούπολις 1868.</p> <p>Φουντούλη Ι., Λειτουργική Α΄, Εισαγωγή στη θεία λατρεία, Ιωάννου, εκδ. Μυγδονία</p> <p>Χρήστου, Π., Ἡ ὕμνογραφία τῆς Ἀρχαϊκῆς Ἐκκλησίας, Θεσσαλονίκη 1959.</p>
